Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "Lejn politika tas-suq intern umana u orjentata lejn iċ-ċittadin" (opinjoni fuq inizjattiva proprja)

(2012/C 143/04)

Relatur: **is-Sur Pegado LIZ**

Nhar l-20 ta' Jannar 2011, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew iddeċieda, b'konformità mal-Artikolu 29(2) tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu, li jħejji opinjoni dwar

Lejn politika tas-suq intern umana u orjentata lejn iċ-ċittadin (opinjoni fuq inizjattiva proprja).

Is-Sezzjoni Speċjalizzata għas-Suq Uniku, il-Produzzjoni u l-Konsum, inkarigata sabiex tipprepara l-ħidma tal-Kumitat dwar is-suġġett, adottat l-opinjoni tagħha nhar l-1 ta' Frar 2012.

Matul l-478 sessjoni plenarja tiegħu li saret fit-22 u t-23 ta' Frar 2012 (seduta tat-22 ta' Frar), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-opinjoni b'118-il vot favur, 3 voti kontra u 8 astensjonijiet.

"L-argumenti favur l-Ewropa qed jevolvu kostantement. L-Ewropa hija kunċett li għandu jiġi adattat għall-evoluzzjoni taċ-ċirkostanzi politiċi u ekonomiċi."

(José Manuel Barroso, Expresso, 19 ta' Novembru 2011)

1. Introduzzjoni

1.1 Skont Jacques Delors, illum qegħdin noqorbu lejn il-punt fejn is-suq uniku Ewropew suppost ilu għoxrin sena lest u ħieles minn ostakoli jew impedimenti ta' kwalunkwe tip; dan huwa l-mument opportun biex is-soċjetà ċivili organizzata, irrappreżentata mill-KESE, tistaqsi kemm għamilna progess u fejn sejrin.

1.2 Madankollu, meta naħsbu fil-kunċett tas-suq intern illum, irridu nerġgħu naħsbu fil-mudell kollu tal-inizjattiva Ewropea. Huwa assolutament plawżibbli li wieħed jistaqsi jekk l-Ewropa – kif jarawha xi wħud li tant stinkaw biex jibnuha filwaqt li oħrajn ippruvaw bil-mod il-mod iħottu dan ix-xogħol tul dawn l-aħħar 60 sena – hijiex se tkun għadha teżisti fl-2050 bħala mudell ta' libertà u xempju ta' kultura li tippromovi l-paċi, u li tħeġġeġ il-fraternità bejn il-popli u l-ugwaljanza bejn il-persuni, f'dinja ħielsa mid-diskriminazzjoni u l-ostakoli. Din hija l-mistoqsija li l-Kummissarju Barnier għamel reċentement waqt diskors elokwenti fl-Università ta' Humboldt.

1.3 Dan huwa aktar u aktar minnu fi żmien ta' taqlib mhux tas-soltu, li fih l-Ewropa qed tħabbat wiċċha ma' kriżi persistenti li hija sistemika aktar milli ċiklika, u li mhijiex biss ekonomika u finanzjarja, iżda li hija wkoll kriżi tal-valuri soċjali u kulturali, u li l-firxa wiesgħa ta' interessi rrappreżentati fi ħdan il-KESE mhumiex qed jaraw mod sempliċi biex joħorġu minnha.

1.4 Qegħdin niffaċċjaw kriżi tal-impjiegi. Fil-qagħda preżenti, l-Ewropa ma tistax tibqa' tiggarantixxi l-impjiegi għaċ-ċittadini tagħha. L-unika triq biex noħorġu minn din is-sitwazzjoni diffiċli hi permezz tal-ħolqien tat-tkabbir u l-istrument ewlieni biex jinkiseb dan it-tkabbir għandu jkun it-twettiq sħiħ tas-suq intern.

1.5 **Is-soċjetà ċivili organizzata għandha mistoqsijiet** pjuttost leġittimi dwar l-abilità tal-mudell istituzzjonali attwali tal-UE, kif imsawwar bit-Trattat ta' Lisbona, li jiġġestixxi din il-kriżi; dan il-proporzjon tas-soċjetà ċivili jiddubita l-kapaċità tal-mudell ekonomiku u finanzjarju attwali li jwettaq awtoregolazzjoni effettiva u adegwata, u huwa **mħasseb** ferm dwar in-nuqqas ta' miżuri regolatorji konsistenti u effettivi kif ukoll dwar il-proliferazzjoni ta' deċiżjonijiet iżolati u kontradittorji minn kull naħa; **jistaqsi** kif jista' jsir kontroll iktar effikaċi u strett tas-sistema finanzjarja fid-dawl tat-tisbitiet suċċessivi li ħa s-suq tal-ishma, u l-ħsara soċjali u ekonomika li inevitabbilment dawn ikkaġunaw; **jibża'** li s-sintomi ferm profondi tal-kriżi, meta jitqies il-periklu imminenti ta' reċessjoni dinjija, jindikaw il-kollass potenzjali tal-mudell Ewropew kif inhu attwalment. Għaldaqstant, is-soċjetà ċivili qiegħda tappella lill-mexxejja attwali tagħha biex juru l-ambizzjoni u l-viżjoni meħtieġa sabiex jirriġeneraw il-mudell ekonomiku u soċjali Ewropew biex jiġu mħarsa l-valuri u l-prinċipji mnaqqxa fit-Trattat.

1.6 Għaldaqstant, kien partikolarment sodisfaċenti li b'mod parallel għall-abbozzar ta' din l-opinjoni, il-Kumitat Konsultattiv tal-EFTA ħass il-ħtieġa li jfassal opinjoni dwar l-istess suġġett u li kien possibbli li ssir diskussjoni miegħu f'laqgħa konġunta li saret f'Oslo ([1]).

2. Is-suq intern: x'inhu u għal xiex?

2.1 L-idea ta' "suq komuni" kienet diġà maħsuba fit-test oriġinali bħala **strument ewlieni** għall- iżvilupp armonjuż ta' attivitajiet ekonomiċi, espansjoni kontinwa u bbilanċjata, iżjed stabilità, titjib aktar mgħaġġel fil-livell tal-għajxien u relazzjonijiet aktar mill-qrib bejn l-Istati Membri (l-Artikolu 2). **Is-suq intern tfassal mill-bidu nett mhux bħala politika separata jew bħala sempliċi żona ta' kummerċ ħieles bħall-EFTA, iżda bħala parti minn strateġija globali.**

2.2 B'hekk ġie definit il-kwadru ta' dik li kellha tkun il-politika tas-suq intern, politika li jixirqilha titqies bħala l-"ġojjell" tal-politika Ewropea. Is-suq komuni kellu jiġi "stabbilit progressivament" tul "perjodu tranżitorju ta' tnax-il sena" (l-Artikolu 8), soġġett għal massimu ta' 15-il sena mid-data tad-dħul fis-seħħ tat-Trattat.

([1]) Ara l-konklużjonijiet konġunti tal-Kumitat Konsultattiv tal-EFTA u l-SMO: http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.smo-observaotry-smo-spotlight.21343.

2.3 Minkejja l-istrumenti mwaqqfa għall-implimentazzjoni tiegħu, ir-realtajiet politiċi, soċjali u ekonomiċi ħadu s-soppravvent fuq l-ideat tal-1957 u wieħed seta' biss jikkonkludi li wara 15-il sena l-għanijiet li suppost kellhom jipproklamaw it-twaqqif konkret ta' "suq komuni" kienu għadhom 'il bogħod milli jintlaħqu.

2.4 Il-White Paper tal-1985 dwar it-tlestija tas-suq intern stabbiliet miri ċari biex dan il-għan jintlaħaq sal-1992. Fl-istess waqt kien inħass li t-Trattat ta' Ruma kien jeħtieġ xi emendi biex jiffaċilita l-implimentazzjoni tal-għanijiet ta' politika stabbiliti fil-White Paper. Minn hawn oriġina l-Att Uniku Ewropew ([2]) li daħħal bidliet kbar fir-rigward tas-suq intern, b'mod partikolari:

a) **ir-regola tal-maġġoranza kkwalifikata** minflok dik tal-unanimità biex jiġu adottati miżuri marbuta mal-approssimazzjoni tal-liġijiet, bl-għan li jitlesta s-suq intern (l-Artikoli 8a u 100a);

b) l-ewwel referenza għal **livell għoli ta' protezzjoni** fir-rigward ta' miżuri dwar is-saħħa, is-sigurtà u l-protezzjoni tal-konsumatur (l-Artikolu 100a(3));

c) l-adozzjoni ġenerali tal-**prinċipju tar-rikonoxximent reċiproku**, ibbażat fuq il-ġurisprudenza famuża tal-Qorti Ewropea fil-kawża *Cassis de Dijon* (l-Artikolu 100b);

d) sejħa ċara għall-**koeżjoni ekonomika u soċjali** bħala għan ewlieni li kellu jitqies fit-tlestija tas-suq intern (l-Artikoli 130a u 130b).

2.5 Madankollu, ma kienx qabel l-1992, bit-twaqqif tal-Unjoni Ewropea fit-Trattat ta' Maastricht ([3]), li d-dispożizzjonijiet il-ġodda dwar il-kisba tas-suq intern bdew jimmaterjalizzaw – sa dak iż-żmien kien jidher ċar li l-mira li s-suq intern jitlesta sal-1992 kienet ferm 'il bogħod mir-realtà ([4]).

2.6 Fil-fatt kien evidenti li l-biċċa l-kbira tal-Istati Membri kienu reġgħu lura għall-ostakoli leġislattivi u mhux leġislattivi, filwaqt li l-Kummissjoni użat politika liberali u permissiva, biex b'hekk il-proċess tal-kisba tas-suq intern kważi waqaf għalkollox f'għadd ta' oqsma ta' importanza partikolari, speċjalment fir-rigward tas-servizzi.

2.7 Fil-verità, ħafna mill-inizjattivi meħuda fil-qasam tat-tlestija tas-suq intern irriflettew ruħhom f'sempliċi **ġabra ta' miżuri leġislattivi ta' armonizzazzjoni li kienu skoordinati u mifruda minn kull politika ġenerali**; dawn l-inizjattivi ta' spiss kienu jiġu mblukkati mill-Istati Membri permezz tal-introduzzjoni ta' politiki nazzjonali li kienu jirrestringu l-kompetizzjoni libera, jagħtu għajnuna illegali mill-Istat, jimponu restrizzjonijiet kwantitattivi jew l-ekwivalenti tagħhom u jirribattu sistematikament kull mossa 'l quddiem lejn oqsma ewlenin bħall-integrazzjoni industrijali, it-tassazzjoni u l-governanza ekonomika.

2.8 Anki inizjattivi li dehru li rnexxew bħall-adozzjoni tar-regoli ta' Schengen, l-introduzzjoni tal-munita unika, it-twaqqif aktar riċenti ta' żona ta' ġustizzja u libertà fuq sisien Ewropej u l-inkorporazzjoni tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali fil-verżjoni finali tat-Trattat ta' Lisbona, li kollha ntlaqgħu tajjeb, kellhom impatt limitat minħabba li kien hemm Stati membri li ma aderewx jew li wrew riżervi. Barra minn hekk, l-ambitu u l-applikazzjoni tagħhom ġew ristretti – meta ma ġewx imkasbra apertament – u miċħuda minn miżuri kruċjali ta' sostenn, bħal politika finanzjarja Ewropea effettiva. Dan kollu jispjega għaliex **l-Ewropa ma tistax tvinċi l-kriżi attwali**, li wasslitha f'xifer l-irdum, fi kliem Jacques Delors waqt intervista li ta lill-ġurnali *Le Soir u Le Temps* fit-18 ta' Awwissu 2011.

2.9 Il-KESE ilu żmien twil jiġbed l-attenzjoni għall-ħtieġa li jkun hemm bidla ċara ta' konfigurazzjoni li tpoġġi l-kwalità fuq quddiem fit-tlestija tas-suq intern, tqiegħed l-interessi prattiċi u d-drittijiet fundamentali taċ-ċittadin b'mod ġenerali u dawk tal-konsumatur b'mod partikolari fil-qalba tal-kunsiderazzjonijiet, u ġġib l-aspetti soċjali pari mal-aspetti ekonomiċi. Dan kollu huwa parti mill-viżjoni orjentata lejn il-persuni b'kuntrast mal-approċċ purament ekonomiku segwit sa issa, u li huwa l-kaġun tal-limitazzjonijiet, l-eżitazzjoni, ir-riluttanza u n-nuqqas ta' fiduċja li qed jippredominaw bħalissa ([5]).

2.10 Fil-bidu tat-tieni mandat tiegħu, il-President attwali tal-Kummissjoni Ewropea stabbilixxa l-viżjoni l-ġdida tiegħu ta' suq uniku intern għas-seklu 21 ([6]), li ħarġet minn Kommunikazzjoni preċedenti dwar *Aġenda taċ-Ċittadini: Inwasslu r-Riżultati lill-Ewropa* ([7]). L-impressjoni li tat il-Kummissjoni, li kienet qed tirrakkomanda bidla fundamentali fl-approċċ ta' politika tagħha lejn is-suq uniku għall-benefiċċju aħħari taċ-ċittadini u l-konsumaturi, naturalment ħolqot ċerti aspettattivi. Bil-premessa li l-politika dwar is-suq uniku ma tibqax titqies b'mod separat, iżda bħala parti minn strateġija ġenerali indikattiva tal-Istrateġija għall-2020 suċċessiva, il-Kummissjoni ddikjarat li l-għanijiet ewlenin tas-suq intern kienu li tiżdied il-fiduċja tal-konsumaturi, jiġu promossi l-integrazzjoni ekonomika u l-koeżjoni soċjali, u tiġi żviluppata soċjetà bbażata fuq l-għarfien f'Ewropa sostenibbli, fi ħdan dinja globalizzata. Strument ewlieni f'dan l-approċċ il-ġdid kien regolazzjoni aħjar minn qatt qabel f'ambjent leġislattiv razzjonalizzat u ssimplifikat ([8]).

([2]) ĠU L 169, 29.6.1987 (mhux disponibbli bil-Malti).
([3]) ĠU L 191, 29.7.1992, f'dak li aktar tard tqies bħala eku tal-proġett Spinelli, li pprova jilħaq qbil bejn il-federalisti u l-avversarji tagħhom (mhux disponibbli bil-Malti).
([4]) Komunikazzjoni mill-Kummissjoni dwar *Il-funzjonament tas-suq intern tal-Komunità wara l-1992 – Segwitu għar-Rapport Sutherland* (SEC(92) 2277 tat-2.12.1992 (mhux disponibbli bil-Malti) u l-opinjoni tal-KESE ĠU C 201, 26.7.1993, p. 59 (mhux disponibbli bil-Malti), li l-konklużjonijiet tagħha għadhom rilevanti sal-lum u jisthoqqilhom kunsiderazzjoni bir-reqqa.
([5]) Ara, fost l-oħrajn, l-opinjonijiet ewlenin tal-KESE li ġejjin: ĠU C 39, 12.2.1996, p. 70 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 225, 14.10.2005, p. 22 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 204, 9.8.2008, p. 1; ĠU C 347, 18.12.2010, p. 8; ĠU C 44, 11.2.2011, p. 68; u r-rapport ta' informazzjoni dwar L-impatt tat-Trattat ta' Lisbona fuq il-funzjonament tas-suq intern.
([6]) Komunikazzjoni dwar *Suq Uniku għaċ-Ċittadini* (COM(2007) 60 final, 21 ta' Frar 2007).
([7]) COM(2006) 211 final, 10.05.06.
([8]) ĠU C 77, 31.3.2009, p.15.

2.11 Biex issaħħaħ dan l-approċċ, il-Kummissjoni talbet lill-eks-Kummissarju Mario Monti biex ifassal rapport eżawrjenti, li ġie ppreżentat f'Mejju 2010 ([9]). Bejn wieħed u ieħor fl-istess żmien, il-Kunsill talab lil Grupp ta' Riflessjoni magħmul minn persuni prominenti, fosthom Mario Monti, u mmexxi mill-eks-Prim Ministru Spanjol Felipe González, biex iħejji rapport dwar x'inhuma l-prospetti għall-Ewropa sal-2030 ([10]). Min-naħa tiegħu, f'Mejju 2010 wkoll, il-Parlament Ewropew adotta r-Rapport Grech, li fforma l-bażi tar-Riżoluzzjoni tiegħu tal-20 ta' Mejju 2010 dwar *Ir-realizzazzjoni tas-suq uniku għall-konsumaturi u ċ-ċittadini* ([11]).

2.12 Fil-qofol tagħhom, dawn id-dokumenti importanti kollha jiġbdu l-attenzjoni għall-ħtieġa ta' bidla radikali fl-orjentament tal-konfigurazzjoni fid-definizzjoni u l-implimentazzjoni tal-politika dwar it-tlestija tas-suq intern, u jqisu l-mudell attwali bħala wieħed li tilef il-vivaċità tiegħu. Ir-rapporti jinnutaw li waqt li nkisbu riżultati sinifikanti f'ċerti oqsma, ġeneralment dawn ftit li xejn huma magħrufa, u huma inadegwati u diżappuntanti minn diversi angoli, f'mument fejn l-Ewropa qed tiffaċċja sfidi mhux mistennija u prospetti minaċċjużi.

2.13 Barra minn hekk, dawn il-kummenti u konklużjonijiet huma msaħħa sew mit-tfassil regolari u suċċessiv ta' tabelli ta' valutazzjoni tas-suq intern ([12]), mill-analiżi ddettaljata li ssir regolarment mill-Ewrobarometru dwar l-opinjonijiet u l-esperjenzi tal-pubbliku u n-negozji fir-rigward tas-suq intern fl-Istati Membri, u minn tabelli ta' valutazzjoni identiċi għall-konsumaturi fis-suq intern ([13]), kif ukoll mir-rapporti annwali tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tal-liġi Komunitarja b'mod ġenerali ([14]) u l-*acquis* tal-liġijiet dwar il-konsumatur b'mod partikolari ([15]). Meta jiġu interpretati sew u analizzati skont kriterji xierqa u vvalutati b'mod kritiku, dawn jikkonfermaw it-tħassib u d-dubji espressi fid-dokumenti msemmija hawn fuq.

2.14 Kien hemm it-tama li l-Kummissjoni tagħmel bidliet reali fl-approċċ ta' politika tagħha lejn is-suq uniku biex tirrifletti dawn il-konklużjonijiet kollha u, fil-kuntest tal-kriżi finanzjarja attwali, tħares b'mod differenti lejn is-suq uniku għas-seklu 21, biex b'hekk tilħaq l-aspettattivi li nħolqu b'riżultat ta' sensiela ta' dikjarazzjonijiet minn personalitajiet politiċi ewlenin. Għalhekk, id-dokument dwar il-prijoritajiet għal ekonomija soċjali tassew kompetittiva intlaqa' b'ċertu diżappunt: minkejja l-ħafna merti rikonoxxuti tiegħu, dan jelenka sempliċement 50 miżura iżolata bla ebda approċċ strateġiku ċar ([16]), u d-dgħufijiet u n-nuqqasijiet tiegħu ġew indikati b'mod ċar fir-Riżoluzzjoni tal-PE tas-6 ta' April 2011 ([17]).

([9]) Strateġija Ġdida għas-Suq Uniku – Li taqdi l-ħtiġijiet tal-ekonomija u tas-soċjetà tal-Ewropa.
([10]) Proġett Ewropa 2030 – Sfidi u Opportunitajiet, ippubblikat ukoll f'Mejju 2010.
([11]) Riżoluzzjoni tal-PE A7-0132/2010.
([12]) SEC(2011) 372 final, 21 ta' Marzu 2011.
([13]) SEC(2011) 299 final, 4 ta' Marzu 2011, fil-biċċa l-kbira kkonfermat fl-Ewrobarometru ta' Lulju 2011 *Stħarriġ dwar il-Komunikazzjoni Elettronika fil-Familji.*
([14]) COM(2010) 538 final, 1.10.10.
([15]) ĠU C 18, 19.1.2011, p. 100.
([16]) ĠU C 132, 3.5.2011, p. 47.
([17]) Riżoluzzjoni tal-PE A7-0072/2011, ibbażata fuq ir-Rapport tal-Kumitat IMCO dwar *Suq Uniku għall-Ewropej*, (2010/2278 (INI), PE 456.691v02-00, 24 ta' Marzu 2011), relatur: is-Sur Correia de Campos.

2.15 Dan il-vojt lanqas ma mtela mill-aktar Komunikazzjoni reċenti tal-Kummissjoni dwar l-għażla ta' tnax-il "xprun", minħabba li m'hemmx linja gwida koerenti u ċara għall-approċċ politiku ġenerali lejn il-kisba tas-suq intern li taf tispjega għaliex dawn it-tnax-il xprun huma preferibbli minn oħrajn, pereżempju dawk elenkati mill-KESE fl-opinjoni tiegħu ([18]).

2.16 Madankollu, xi stqarrijiet pubbliċi reċenti li saru mill-President tal-Kummissjoni u l-Kummissarju Barnier kif ukoll il-programm li minn dak iż-żmien 'l hawn ġie ppreżentat mill-Kummissjoni ([19]) donnhom jikkonfermaw l-intenzjoni ta' bidla fil-paradigma rigward l-implimentazzjoni futura tas-suq intern. Dan jidher ukoll fid-dikjarazzjoni ta' Krakovja ([20]) u dik tal-kumitat ta' tmexxija Ewropew tal-grupp ta' riflessjoni *Notre Europe*.

3. **Paradigma ġdida għat-tlestija tas-suq intern**

3.1 Huwa importanti li nerġgħu nisħqu fuq il-fatt li, fir-rigward tal-politiki Komunitarji, u b'konformità mal-prinċipji li llum huma mnaqqxa fit-Trattat ta' Lisbona, **it-tlestija tas-suq intern mhijiex għan fih innifsu, iżda hija mezz jew strument** biex jintlaħqu firxa sħiħa ta' għanijiet ta' politika f'oqsma differenti ([21]).

3.2 Ta' min itenni wkoll li dawn l-għanijiet huma **simultanjament ekonomiċi, soċjali u ambjentali u li kollha għandhom l-istess importanza**, u li l-iskop aħħari tagħhom kollha huwa l-benesseri tal-persuni u l-promozzjoni tal-valuri tad-dinjità tal-bniedem, l-ugwaljanza, il-libertà, is-solidarjetà, id-demokrazija, l-istat tad-dritt u r-rispett tad-drittijiet tal-bniedem (l-Artikoli 2 u 3 tat-TUE) ([22]).

3.3 Għaldaqstant, il-miżuri biex jitlesta s-suq intern, li llum il-miri tagħhom huma, bil-liġi, ħafna usa' milli kienu fl-1957, għandhom jitqiesu fid-dawl ta' dawn il-prinċipji, valuri u għanijiet.

3.4 Is-suq intern, li sa mill-bidu kien imfassal b'mod ċar bħala l-pedament ekonomiku ta' Ewropa b'bixra federali, issa jrid jerġa' jiġi kkunsidrat fid-dawl tal-iżviluppi li saru tul dawn l-aħħar tletin sena u fid-dawl tar-realtà tal-lum. Huwa minnu li ċ-ċirkustanzi bħalissa għandhom dejjem aktar tendenza li jibdlu s-suq intern f'sempliċi żona ta' kummerċ ħieles, bħall-predeċessur tiegħu l-EFTA, u li jikkunsidraw il-futur tiegħu mhux bħala r-riżultat naturali ta' proġett politiku sopranazzjonali, iżda **l-iċken denominatur komuni tal-interessi nazzjonali tal-pajjiżi Ewropej**.

3.5 Għalhekk, jeħtieġ li terġa' tittenna bis-saħħa l-idea li s-suq intern għandu **jgħaqqad dawn l-interessi nazzjonali flimkien**

([18]) ĠU C 24, 28.1.2012, p. 99.
([19]) COM(2011) 777 final, 15 ta' Novembru 2011.
([20]) Wara t-twettiq (li nilqgħu b'sodisfazzjon) tal-Forum dwar is-Suq Uniku fit-3 u l-4 ta' Ottubru 2011.
([21]) ĠU C 93, 27.4.2007, p.25 (mhux disponibbli bil-Malti).
([22]) ĠU C 182, 4.8.2009, p.1.

f'sistema istituzzjonali kompletament integrata ta' governanza ekonomika u finanzjarja, sistema li l-mudell tagħha għandu bżonn jitfassal mill-ġdid u jingħata xejra konkreta fuq perjodu qasir.

3.6 L-ewwel pass li jittieħed f'din id-direzzjoni jrid ikun realistiku dwar il-**limiti naturali tas-suq intern innifsu**, u m'għandux jipprova jdawru f'dak li mhuwiex, u li m'għandux ikun, billi jiġu imposti bil-forza miżuri li ħafna drabi jkunu bla bżonn u mhux ġustifikati, u li jservu biss biex jagħmlu l-operat tan-negozji, speċjalment l-SMEs, li minnhom jagħmlu parti wkoll il-professjonijiet liberali ([23]), aktar diffiċli. Xi kultant miżuri għal armonizzazzjoni sħiħa mhumiex ġustifikati għax għandhom jippredominaw valuri oħra, bħal pereżempju l-iżgurar tal-kwalità, bħal fil-każ ta' ċerti oqsma tad-drittijiet tal-konsumatur u tal-protezzjoni tal-konsumatur. Hawnhekk, bħala massima u prinċipju ġenerali, "Is-saħħa fid-diversità" għandha terġa' tibda taqdi rwol ċentrali fil-politika Ewropea dwar is-suq intern, flimkien mal-armonizzazzjoni.

3.7 Huwa kruċjali li nippersistu f'din id-direzzjoni b'determinazzjoni u bla kompromessi, mingħajr ma ssir ebda konċessjoni, permezz tal-**programm Tfassil Aħjar tal-Liġijiet**. Il-KESE minn dejjem kien involut b'mod attiv ([24]) f'dan il-programm, mhux biss bil-għan li jipproduċi testi teknikament sodi u jevita burokrazija inutli u ta' ħsara, iżda b'mod ferm aktar fundamentali billi jieħu **approċċ proattiv lejn it-tfassil tal-liġijiet u l-prattiki amministrattivi** fejn is-soċjetà ċivili u l-partijiet interessati tal-industrija jkunu involuti b'mod effettiv fl-istadji kollha tat-tfassil u d-definizzjoni tal-liġijiet. B'mod partikolari, jidher li għandha tingħata aktar importanza lill-**valutazzjonijiet tal-impatt ex ante**, billi b'mod aktar sistematiku jintużaw **regolamenti minflok direttivi** bħala għodda biex tinkiseb uniformità leġislattiva fejn ikun opportun, u għandu jkollna l-kuraġġ nippruvaw strumenti ġodda u aktar adatti mit-taħlita leġislattiva kumplessa tal-lum, bħalma hija l-għażla ta' **reġimi fakultattivi** kull fejn ikun ġustifikat ([25]). Jeħtieġ li jkollna l-istess kuraġġ sabiex ikunu jistgħu jitwarrbu kompletament inizjattivi Komunitarji li mhumiex effiċjenti jew li ftit li xejn huma vantaġġużi.

3.8 Huwa daqstant ieħor importanti li **jiġu riveduti, simplifikati u kodifikati l-*acquis* Komunitarju u l-formalitajiet amministrattivi** ([26]) u li jitneħħa dak kollu li huwa bla użu, bla bżonn, kontroproduttiv jew saħansitra ta' ħsara ([27]). Madankollu, dan għandu jsir bl-attenzjoni dovuta, peress li mingħajr koordinazzjoni jistgħu jiġu eliminati aspetti ewlenin tal-leġislazzjoni li huma essenzjali għal oqsma importanti.

3.9 **Il-motto għandu jkun: "irregola iva, toħnoq le"**. Għalhekk, l-innovazzjoni u l-kreattività se jkunu importanti, u jeħtieġ ukoll li jiġu kkunsidrati mill-ġdid il-proposti tal-ewwel Rapport tal-Grupp ta' Esperti Indipendenti dwar is-simplifikazzjoni leġislattiva u amministrattiva, li l-biċċa l-kbira tagħhom ma ġewx implimentati iżda għadhom rilevanti u jirrikjedu implimentazzjoni adatta ([28]).

3.10 **L-istandardizzazzjoni** għandha rwol ewlieni li tikkonforma mal-mudell ta' "approċċ ġdid" applikat mhux biss għall-prodotti, iżda anke għas-servizzi ([29]). Madankollu, hawnhekk ukoll għandhom jiġu kkunsidrati bir-reqqa l-ħtieġa, l-effiċjenza u l-effetti tal-miżuri adottati sabiex, fil-kuntest tal-istandardizzazzjoni tas-servizzi, issir distinzjoni bejn is-servizzi differenti għas-suq intern.

3.11 Bl-istess mod, hemm bżonn jingħata impetu ġdid u ambitu usa' lis-**Sistema ta' Informazzjoni tas-Suq Intern** billi l-kamp ta' applikazzjoni tagħha jiġi estiż u billi tiżdied il-kooperazzjoni amministrattiva f'konformità mas-suġġerimenti u r-rakkomandazzjonijiet li l-KESE għamel f'diversi okkażjonijiet ([30]), u b'hekk, jiġi rivedut in-netwerk SOLVIT billi jingħata qafas ġdid u mezzi adegwati.

3.12 Anke l-**prinċipji ewlenin li jirregolaw il-bini tas-suq intern** ser ikollhom jerġgħu jiġu kkunsidrati, speċjalment il-prinċipji tar-rikonoxximent reċiproku ([31]), is-sussidjarjetà ([32]), il-proporzjonalità ([33]) u l-prinċipju tal-prekawzjoni, li s'issa kienu limitati għal oqsma speċifiċi bħas-sikurezza tal-ikel, iżda li għandhom jingħataw l-istatus ta' prinċipju ġenerali, billi jissawru mill-ġdid u jiġu stabbiliti modi ġodda ta' kif jiġu definiti li jkunu eqreb tal-interessi reali tan-nies.

3.13 Hemm bżonn li **l-prijoritajiet jiġu stabbiliti b'attenzjoni**. Dan ma jfissirx li jingħażlu – b'mod xi ftit jew wisq każwali – xi ftit miżuri ewlenin, iżda għandha tittieħed azzjoni bbażata fuq kriterji definiti sew li jirriflettu l-approċċ ta' politika ċar li għadu nieqes fl-Ewropa, u li għandu jagħti **prijorità assoluta lill-persuni**.

([23]) ĠU C 376, 22.12.2011, p. 51.
([24]) ĠU C 24, 31.1.2006, p. 39 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 175, 27.7.2007, p. 21; ĠU C 48, 15.2.2011, p. 107.
([25]) ĠU C 24, 31.1.2006, p. 52 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 175, 28.7.2009, p. 26; ĠU C 21, 21.1.2011, p. 26.
([26]) Ritorn għall-approċċ definit mill-Kummissjoni stess fil-Komunikazzjoni tagħha dwar *L-aġġornament u s-simplifikazzjoni tal-acquis Komunitarju* (COM(2003) 71 final, 11 ta' Frar 2003, li kellu l-appoġġ ċar tal-KESE (ĠU C 112, 30.4.2004, p. 4) (mhux disponibbli bil-Malti) u li minn dak iż-żmien 'l hawn jidher li ntesa.
([27]) Ara dawn l-opinjonijiet: ĠU C 14, 16.1.2001, p. 1 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 125, 27.5.2002, p. 105 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 133, 6.6.2003, p. 5 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 309, 16.12.2006, p. 18 (mhux disponibbli bil-Malti);
ĠU C 10, 15.1.2008, p. 8.
([28]) COM(95) 288 final, 21 ta' Ġunju 1995.
([29]) Ara ĠU C 120, 16.5.2008, p.1; ĠU C 376, 22.12.2011, p. 69; u ĠU C 68, 6.3.2012, p. 35.
([30]) Ara ĠU C 43, 15.2.2012, p. 14, u l-opinjonijiet preċedenti l-oħra kkwotati fiha.
([31]) Ritorn, b'mod partikolari, għar-rappporti tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju tar-rikonixximent reċiproku, li bdew bil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tas-16 ta' Ġunju 1999 (COM(99) 299 final) iżda li aktar tard ġew abbandunati. Ara l-opinjoni fil-ĠU C 116, 20.4.2001, p. 14 (mhux disponibbli bil-Malti).
([32]) Meta nħarsu lura lejn ir-Rapport Molitor, biex nirribattu l-akkuża inġusta li saritlu li "kien qed jagħmel pass 'il quddiem u żewġ passi lura" (Ara Alexis Feral, *Le principe de subsidiarité, progrès ou status quo après le Traité d'Amsterdam?*, Revue du Marché unique européen, I, 1998, p. 95), minħabba l-mod goff li bih applikatu l-Kummissjoni, li dawritu verament fl-"isfida ta' bidla" kif ikkonċepiha Jacques Delors.
([33]) Hawnhekk għandhom jiġu kkunsidrati d-diversi opinjonijiet tal-KESE dwar ir-rapporti annwali suċċessivi mill-Kummissjoni, skont l-Artikolu 9 tal-Protokoll dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju tas-sussidjarjetà u l-proporzjonalità.

3.14 **Is-settur tas-servizzi b'mod ġenerali** ([34]), **u s-servizzi finanzjarji għall-konsumatur b'mod partikolari** ([35]), għandhom ikunu inklużi b'mod prominenti fost dawn il-prijoritajiet, peress li proprju hawn tinsab l-ikbar diffikultà biex jitlesta s-suq intern, iżda proprju hawn ukoll jeħtieġ l-aktar li ssir innovazzjoni, mhux biss fir-rigward tal-miżuri iżda wkoll l-istrumenti li għandhom jiġu applikati. Il-KESE qiegħed, b'mod partikolari, jitlob lill-Kummissjoni Ewropea tissorvelja u tirrapporta regolarment u b'mod miftuħ dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva dwar is-Servizzi, li attwalment hi l-unika leġislazzjoni li tipprovdi għall-ftuħ tal-kummerċ transkonfinali fis-servizzi.

3.15 Qasam li jirrikjedi attenzjoni partikolari huwa dak tal-implimentazzjoni fil-prattika ta' **suq intern għall-kummerċ elettroniku transkonfinali**, minħabba l-benefiċċji soċjoekonomiċi għall-konsumaturi Ewropej b'mod ġenerali, u l-persuni li jgħixu f'żoni inqas aċċessibbli jew li huma milquta b'xi forma ta' diżabilità b'mod partikolari. Dan ikun ta' benefiċċju wkoll għan-negozji tal-UE, speċjalment l-SMEs, billi dan isolvi sensiela sħiħa ta' problemi u kwistjonijiet li ilhom li ġew identifikati. Madankollu, s'issa għandhom ma ġewx żviluppati l-għodod u l-mekkaniżmi li huma vitali biex jiżguraw il-fiduċja tal-konsumaturi u l-protezzjoni tagħhom, u biex jinħoloq ambjent li jiffavorixxi n-negozju ([36]).

3.16 Dan japplika b'mod partikolari għall-kwistjonijiet relatati mal-frammentazzjoni tas-suq, id-differenzi bejn ir-regoli applikabbli, l-inċertezza dwar il-privatezza u l-kunfidenzjalità tad-data, is-sigurtà tat-tranżazzjonijiet, il-protezzjoni legali fil-każ ta' tilwim, l-eżistenza ta' servizzi onlajn illegali, il-piraterija u ċ-ċiberkriminalità. Dawn għandhom jiġu indirizzati b'mod konġunt minn diversi DĠ tal-Kummissjoni bl-għan li jiġi stabbilit **qafas legali koerenti għal suq intern diġitali ġenwin**.

3.17 L-**applikazzjoni effettiva tal-liġi Komunitarja** tikkostitwixxi qasam li fih jeħtieġ isir sforz ikbar, u fejn l-UE sfortunatament ma kisbitx riżultati konvinċenti. Dan huwa l-uniku mod biex jiġi żgurat li l-liġi tiġi osservata u li r-regolazzjoni tkun effettiva ([37]), u dan imur lil hinn mill-konfini stretti tal-"kooperazzjoni amministrattiva" ([38]). F'dan ir-rigward, **id-dritt għal azzjoni kollettiva fil-livell Ewropew** huwa ta' importanza kruċjali għaċ-ċittadini Ewropej, u għandu jiġi minqux mingħajr ambigwità u mingħajr aktar dewmien bħala mezz aħħari li bih jiġu stabbiliti b'mod sodisfaċenti r-responsabilitajiet għall-ksur tal-liġi Komunitarja, u b'hekk titħeġġeġ il-konformità fuq bażi volontarja ([39]).

3.18 Madankollu, l-aktar ħaġa importanti se tkun li jiġu ddefiniti l-**parametri ta' suq intern li l-qofol tiegħu jkunu l-persuni, bħala individwi u bħala ċittadini**. Dan il-kompitu m'għandux jingħata lil grupp kwalunkwe ta' għorrief xi ftit jew wisq illuminati, iżda għandu jkun ibbażat fuq il-kontributi diretti ta' ċittadini individwali u s-soċjetà ċivili, filwaqt li jiġu kkunsidrati l-preokkupazzjonijiet u t-talbiet tagħhom, kif ukoll il-frustrazzjonijiet u d-diżappunti tagħhom.

3.19 Filwaqt li teħtieġ azzjoni urġenti, huwa importanti li jiġi żgurat li din l-azzjoni hija kkoordinata u maħsuba tajjeb. Għaldaqstant, il-KESE jipproponi **perjodu ta' riflessjoni**, li jikkoinċidi mal-għoxrin anniversarju tal-1992. Bħala kontribut għal dan, il-KESE jixtieq jagħmel referenza għal għadd ta' parametri li huwa jqis bħala ċentrali f'dibattitu ta' dan it-tip.

3.19.1 L-ewwel nett, għandu jsir dibattitu dwar il-mod kif il-politika tas-suq intern għandha tiġi viżibbilment irregolata bil-prinċipji fundamentali u l-għanijiet ewlenin stabbiliti fil-**Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea**, speċjalment dawk inklużi fit-Titoli IV u V, b'enfasi partikolari fuq it-tisħiħ tad-dimensjoni soċjali u d-drittijiet tal-konsumaturi ([40]).

3.19.2 Hemm bżonn ukoll ta' dibattitu dwar **l-irbit tal-politiki settorjali f'għan strateġiku komuni** li jinkludi l-politiki tal-ekonomija, l-industrija, il-kummerċ, it-transport, l-enerġija, l-ambjent, il-konsumaturi u l-kompetizzjoni **fi ħdan qafas legali ġenerali li jrawwem l-integrazzjoni u jagħti spinta lill-fiduċja tal-imsieħba soċjali u tas-soċjetà** (konsumaturi, familji, ħaddiema, negozji, NGOs, eċċ.). Dan jinvolvi li l-Istrateġija Ewropa 2020 tiġi vvalutata mill-ġdid u tingħata spinta 'l quddiem.

3.19.3 Bl-istess mod, hemm bżonn ta' dibattitu dwar kif tista' tiġi msaħħa u garantita **l-libertà tal-moviment u l-mobilità tal-persuni** b'mod ġenerali, u dik tal-ħaddiema b'mod partikolari (kemm jekk impjegati u kemm jekk jaħdmu għal rashom), l-għalliema u l-istudenti, billi jiġi żgurat li d-drittijiet soċjali tagħhom – is-sigurtà soċjali, il-protezzjoni legali, l-assigurazzjoni tas-saħħa, il-pensjonijiet tal-irtirar, eċċ. – jiġu rrispettati fiċ-ċirkustanzi kollha, mingħajr diskriminazzjoni, filwaqt li fl-istess ħin tiġi riveduta s-sistema għar-rikonoxximent tal-kwalifiki professjonali u edukattivi. F'dan ir-rigward, eżiġenzi għolja ta' kwalità fejn jidħlu s-sigurtà u s-saħħa tal-konsumaturi fl-UE għandhom ikunu r-regola.

([34]) Ara dawn l-opinjonijiet: ĠU C 221, 8.9.2005, p. 113 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 175, 27.7.2007, p. 14; ĠU C 318, 29.10.2011, p. 109.

([35]) Ara dawn l-opinjonijiet: ĠU C 56, 24.2.1997, p. 76 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 95, 30.3.1998, p. 72 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 209, 22.7.1999, p. 35 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 157, 28.6.2005, p. 1 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 302, 7.12.2004, p. 12; ĠU C 221, 8.9.2005, p. 126 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 65, 17.3.2006, p. 113 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 65, 17.3.2006, p. 134 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 309, 16.12.2006, p. 26 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 318, 23.12.2006, p. 51 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 115, 16.5.2006, p. 61 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 100, 30.4.2009, p. 84; ĠU C 27, 3.2.2009, p. 18; ĠU C 100, 30.4.2009, p. 22; ĠU C 228, 22.9.2009, p. 62; ĠU C 228, 22.9.2009, p. 66; ĠU C 218, 11.9.2009, p. 30; ĠU C 318, 29.10.2011, p. 133.

([36]) Minkejja l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-22 ta' Ottubru 2009 dwar *In-negozju transkonfinali san-Negozju Elettroniku tal-Konsum fl-UE* (COM(2009) 557 final).

([37]) Ara dawn l-opinjonijiet: ĠU C 317, 23.12.2009, p. 67; ĠU C 18, 19.1.2011, p. 95.

([38]) ĠU C 128, 18.5.2010, p.103.

([39]) B'mod li jista' jiġi pjuttost ġustifikat, il-KESE ġie kkunsidrat bħala d-difensur tal-azzjonijiet kollettivi, billi ddedika għadd ta' opinjonijiet għal din il-kwistjoni, inkluż b'mod partikolari dik fil-ĠU C 309, 16.12.2006, p. 1 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 324, 30.12.2006, p. 1 (mhux disponibbli bil-Malti); ĠU C 162, 25.6.2008, p. 1; ĠU C 228, 22.9.2009, p. 40; ĠU C 128, 18.5.2010, p. 97.

([40]) Fir-rigward ta' dan il-punt, għandha tingħata l-konsiderazzjoni dovuta u għandhom jiġu identifikati l-konsegwenzi eventwali mis-sejbiet tar-*Rapport mill-Kummissjoni dwar progress effettiv lejn Ċittadinanza tal-UE 2007-2010* (COM(2010) 602 final, 27 ta' Ottubru 2010), u r-rapport ippubblikat simultanjament bl-isem *Rapport tal-2010 dwar iċ-Ċittadinanza tal-UE - Inżarmaw l-ostakoli għad-drittijiet taċ-ċittadini tal-UE* (COM(2010) 603 final, 27 ta' Ottubru 2010).

3.19.4 Biex jiġu promossi l-inklużjoni soċjali u l-impjiegi, jeħtieġ ukoll dibattitu dwar **il-ftuħ effettiv tas-swieq tax-xogħol** għaċ-ċittadini Ewropej kollha, filwaqt li wara analiżi bir-reqqa jiġu aboliti d-diskriminazzjoni u r-restrizzjonijiet mhux ġustifikati.

3.19.5 Aspett li jistħoqqlu attenzjoni partikolari huwa d-definizzjoni li messha ilha li saret ta' **qafas legali adegwat għall-intrapriżi tal-ekonomija soċjali b'mod ġenerali, u b'mod partikolari għall-**fondazzjonijiet, l-impriżi mutwi u l-assoċjazzjonijiet Ewropew.

3.19.6 Daqstant ieħor jeħtieġ urġentement li ssir diskussjoni dwar id-definizzjoni ta' **qafas legali ċar għas-servizzi ta' interess ġenerali u s-servizzi soċjali b'mod partikolari** li jiddefinixxi l-kriterji tal-kwalità tas-servizzi pubbliċi essenzjali u li jiċċara r-regoli applikabbli li jirregolaw l-akkwist pubbliku, il-kompetizzjoni u l-għajnuna mill-Istat ([41]).

3.20 Fl-aħħar nett, ir-riżorsi u l-isforzi għandhom jiġu ġestiti b'mod konġunt biex jiffavorixxu **politika ta' komunikazzjoni effettiva fir-rigward tas-suq uniku** fi ħdan ix-xenarju usa' ta' politika ta' komunikazzjoni koerenti u integrata dwar l-Ewropa li tinvolvi l-persuni u li tikkunsidra kif dovut l-opinjoni pubblika u l-mezzi tax-xandir soċjali Ewropej biex tixxerred informazzjoni affidabbli liċ-ċittadini Ewropej, speċjalment lill-konsumaturi, pemezz tal-użu innovattiv tal-mezzi tax-xandir diġitali ([42]).

Brussell, 22 ta' Frar 2012.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Staffan NILSSON

([41]) Ara l-opinjoni tal-KESE, ĠU C 161, 13.7.2007, p. 80 (mhux disponibbli bil-Malti).

([42]) Ara l-opinjoni esploratorja tal-KESE, ĠU C 27, 3.2.2009, p. 152; u l-opinjoni fuq inizjattiva proprja ĠU C 44, 11.2.2011, p. 62.